

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות פתרון לשאלות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'29, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר. [קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעת פתרון לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תשפ"ב

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. – רוזה פארקס: חוסר השוויון בין השחורים ללבנים / אפליית השחורים / פגיעה בזכויות השחורים / פגיעה בזכויות אדם.
– ג'וליה לוריין היל: פגיעה במשאבי הטבע / ניצול מסחרי של משאבי הטבע.
– דפני לייף: יוקר המחיה / יוקר הדיור / מחיר המחיה הגבוה / מחירי הדיור הגבוהים.
2. מטרת האקטיביזם: לשנות את החברה. / לשנות את סדרי העדיפויות של החברה. / לשנות את האופן שבו ארגונים כלכליים וחברתיים פועלים. / לשנות את הערכים של הקהילה שבה אנו חיים. / לבקש רווחה לחברה.
שני מאפייני האקטיביזם מבין אלה:
– פומביות / הפעילות גלויה וחשופה לעיני הציבור. / פרסום / תהודה / שימוש באמצעי התקשורת.
– הפעולות מכוונות בד בבד אל הציבור ואל מקבלי ההחלטות.
– גלובליות / פעילות האקטיביסטים חוצת גבולות ומשפיעה על העולם כולו.
– האקטיביזם נובע מן החברה ולא מן המדינה.
3. הרעיון: הציבור הוא האחראי לגורלה של החברה. / האזרחים מציבים דרישות למדינה בנוגע לאופן שבו החברה צריכה להתארגן. / כולנו שותפים למשא ומתן על ערכי החברה שאנחנו חיים בה. / האקטיביזם נובע מן החברה ולא מן המוסדות הפוליטיים.
4. א. טענת האחרים: הילדים הם "בובות על חוטים" המופעלות בידי אחרים. / לא ייתכן שלילדים אכפת מ"בעיות של מבוגרים".
ב. II. היא מסכימה שעשויה להיות אמת בטענה ומציעה פתרון.
5. הסבר: הן באקטיביזם הן בריצת מרתון הקצב הוא איטי. / אקטיביזם וריצת המרתון הן פעולות המתמשכות לאורך זמן.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, 11281

6. הצעה לסקירה

חינוך לאקטיביזם

היום יותר מאי פעם, לאקטיביזם של בני הנוער חשיבות רבה. בני נוער רבים מעורים בסביבתם, מתקוממים ומשמיעים את קולם נגד עוולות ונגד אדישות. המפורסמות מביניהם הן גרטה תונברג הפועלת להניע ממשלות לפעול למען שינויי האקלים ומלאה יוספזאי שפעלה לקידום זכויות הנשים בפקיסטן. בפעילותן, בדומה לפעילות של צעירים אחרים, הן הופכות את העולם למקום טוב יותר, והן קרן אור באפלה של דיכוי ושל חוסר שוויון (פינק, 2020).

אך אקטיביזם של בני נוער אינו נוצר בחלל הריק ועל המבוגרים לנקוט פעולות מכוונות לשם כך. ראשיתו של החינוך לאקטיביזם הוא בלמידה על סוגיות חברתיות ועל הפרות של זכויות אדם וכן בשיח מתמשך של הורים עם ילדיהם על גזענות ועל שוויון (פינק, 2020 ויוספסברג, 2003). יוספסברג (2003) מדגישה את חשיבותה של למידה שבסופה יש תכנון לפעולה. בלמידה זו יש לחשוף את הנוער לסיפורי פעולה של צעירים שפעלו למען מטרות החשובות בעיניהם (פינק, 2020 ויוספסברג, 2003).

על המבוגרים לספק לבני הנוער הסברים הוגנים והגיוניים, וכך תתפתח אצלם חשיבה עצמית וביקורתית שתניע אותם לפעולה בתחום המעניין אותם. בתוך כך יש לתת לבני הנוער דוגמה אישית ולעודד אותם ליצור קשרים עם אנשים החולקים איתם עניין משותף וכן עם גורמים בעלי השפעה שעשויים לסייע בפתרון הבעיה (פינק, 2020). אפשר גם לעודד אותם לנקוט פעולות כמו כתיבת מכתבים והחתמה על עצומה (פינק, 2020 ויוספסברג, 2003). כשמחנכים בני נוער לאקטיביזם, חשוב גם להסב את תשומת ליבם לסוגי אוכלוסיות היכולות להיות יעד לפעולה, לסוגי הפעילויות האפשריות ולמעגלי הפעולה האפשריים (יוספסברג, 2003).

- יוספסברג, נ' (דצמבר, 2003). אקטיביזם של נוער לקידום זכויות האדם. **הסדנא – מרחב חינוכי לדמוקרטיה וזכויות אדם**.
אוחזר מ־ education.acri.org.il.

- פינק, ר' (נובמבר, 2020). איך לדבר עם ילדים על אקטיביזם. **הארץ**. אוחזר מ־ haaretz.co.il.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, 11281

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

- 7. • שמונים ושלושה אלף
- ארבעה עשר
- אלפיים ואחת עשרה
- עשר
- שש מאות ארבעים וארבעה
- שמונה עשרה
- שבעים ואחד
- שלושה
- ארבעה
- מאה ושתים עשרה

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

8. א. פסוקית נושא | פסוקית (תיאור) תנאי

פסוקית נושא	פסוקית (תיאור) תנאי
	פסוקית לוואי
שתיתקלו בביקורת שלילית על האקטיביסטים.	אם תקראו תגוביות על כתבות שעוסקות באקטיביסטים צעירים, ייתכן

ב. תיאור | מושא | נושא | נושא

תיאור	מושא	נושא	נושא
לוואי	לוואי	נעזרים	האקטיביסטים
לוואי	התקשורת	באמצעי	לקידום המסרים שלהם.

ג. בזכות / בעקבות / הודות ל / בגלל / עקב / בשל התפתחות האינטרנט בשנים האחרונות אנו נחשפים לחוסר השוויון ברחבי העולם.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, 11281

9. א. (1) I. הדוגמה האישית היא דרך טובה לטיפול אקטיביזם.
- II. העלאת המודעות לבעיות יכולה להתבטא בעידוד ילדים להשתתפות בהפגנות.
- III. רוזה פארקס נהפכה לסמל במאבק לשוויון בין שחורים ללבנים בארצות הברית.
- (2) משפט II
- (3) נושא מורחב / נושא פועלי
- ב. (1) I. האקטיביסטים מבקשים רווחה לחברה ולא רווח לעצמם.
- II. קהילות האקטיביסטים הן מקומיות או בין-לאומיות.
- (2) במשפט I: נושא
- במשפט II: נושא
- (3) במשפט I: ניגוד
- במשפט II: ברירה
- ג. (1) II. כנראה
- (2) להביע ספק / הסתייגות
10. א. (1) I. בעידן של פוליטיקה חדשה אנחנו האזרחים מציבים דרישות למדינה.
- II. ספרו לילדיכם גם על אנשים, ובייחוד על ילדים אחרים, שפועלים למען מטרות שחשובות להם.
- III. מורים ומחנכים מסיבים את תשומת ליבם של האקטיביסטים הצעירים לשני סוגי אוכלוסיות: האוכלוסייה שהם שייכים אליה ו"שאר העולם".
- (2) I. בעידן של פוליטיקה חדשה אנחנו האזרחים מציבים דרישות למדינה. נושא
- II. ספרו לילדיכם גם על אנשים, ובייחוד על ילדים אחרים, שפועלים למען מטרות שחשובות להם. נושא
- III. מורים ומחנכים מסיבים את תשומת ליבם של האקטיביסטים הצעירים לשני סוגי אוכלוסיות: האוכלוסייה שהם שייכים אליה ו"שאר העולם". נושא

ב.

המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
מטרידים	שם עצם	נושא
מנהלות	פועל	נושא
מתמשך	שם תואר	לואי
שומעים	שם עצם	נושא

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, 11281

11. א. (1) האינטרנט הוא מקור מידע וכלי תקשורת המניע לפעולה.

(2) המשפט הנתון מנוסח במבנה של הדגשה.

ב. I. נושא

II. תיאור

III. לוואי

פסוקית לוואי

(1) I. אנחנו כבר לא העם ששותק.

פסוקית (תיאור) זמן

IV. דברים רעים קורים כשאנשים טובים שותקים.

(2) כי / משום ש / מכיוון ש / מאחר ש

12. א. (1) משפט מורכב

פסוקית (תיאור) ויתור

(2) המבוגרים משיבים על שאלות האקטיביסטים הצעירים בכנות, גם אם שאלות מסוימות מעוררות בהם

תחושת אי־נוחות.

(3) איחוי: שאלות מסוימות מעוררות במבוגרים תחושת אי־נוחות, למרות זאת / אף על פי כן / עם זה הם משיבים

בכנות על שאלות האקטיביסטים הצעירים.

פשוט: על אף התעוררותה של תחושת אי־נוחות אצל המבוגרים הם משיבים בכנות על שאלות האקטיביסטים.

ב. (1) דפני ליף לא הצליחה למצוא בעיר דירה להשכרה במחיר הוגן.

(2) דפני ליף הקימה אוהל בשדרות רוטשילד בתל אביב.

(3) דפני ליף סחפה אחריה בתוך שבועות ספורים אלפי אנשים בישראל.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, 11281

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

13. א.

הפועל	השורש	הבניין
מְעַרְבִים	ע-ר-ב	פועל
מוֹכְנִים	כ-ו-ן	הופעל
מְעוֹרְרִים	ע-ו-ר	פיעל
עָשׂוּי	ע-ש-י/ה	קל / פעל
לְהוֹעִיל	י-ע-ל	הפעיל
יַעֲיִדוּ	ע-ו-ד	הפעיל
תִּתְקַלּוּ	ת-ק-ל	נפעל

- ב. אַפְלָה – א-פ-ל אַפּוּל – א-פ-ל
 אַפְלָה – פ-ל-י/ה פְּלֵאִי – פ-ל-א
 אַפֵּל – נ-פ-ל

14. א. בשורש

ב.

המילה	השורש	צורת הפועל בעבר נסתר
חוות	ח-ו-י/ה	חווה
חבות	ח-ו-ב	חב

ג. מְלוּכָה, תְּחוּמָה, נוֹדְרָת, מְחַאָּה, אֶכֶל

- ד. I. נוֹצְרוֹת
 II. להשכיר

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, 11281

15. א. I. האקטיביזם הוא כמו **ריצת** מרתון, ולא כמו ספרינט. קל
- II. לא נוכל לחסל לחלוטין את הגזענות או להפסיק לגמרי את ה**התחממות** העולמית. התפעל
- III. לילדים יש זכות ל**הסבר** הוגן והגיוני מן המבוגרים. הפעיל
- ב. II. **ארגון** מבצע ההתרמה נמשך זמן רב.
- ג. השערה
- ד. I. התקשורת **מניעה** יחידים וקבוצות להצטרף לפעולה אקטיביסטית. להניע
- ה.

שם העצם	השורש	הקף את המילה שאינה נוטה באותו המשקל
פעילות האקטיביסטים חושפת את ה הקף הבעיה.	נ-ק-ף	הִסְכַּם, הִשָּׁג, הִדָּף
הפגנה היא בטוי של אקטיביזם.	ב-ט-א	קִשְׁקוּשׁ, הִדְמוּת, עֲמוּת
אקטיביסטים מרגישים הזדהות עם אוכלוסיות מוחלשות.	ז-ה-י/ה	הִרְתְּמוּת, הִתְרַצוּת, הִשְׁתַּכְּלוּת

16. א. (1)+(2)

שמות תואר שנוצרו בדרך של שורש ומשקל	שמות תואר שנוצרו בדרך של שם עצם	
	שמות תואר במשקלים אחרים	שמות תואר במשקלי הבינוני
מקומיות	ותיקות	גלויה - קל מבוססות - פועל בולטים - קל

- ב. I. האקטיביזם שאנו **עדים** לו כיום אינו פרי יצירתם של אבות רוחניים ושל **הוגים** אלא של יחידים, ארגונים ועמותות. שם עצם פועל/שם עצם
- II. כדי לעודד אקטיביזם בקרב בני נוער יש לארגן פגישות ביניהם לבין קהילות **מוחלשות** שזכויותיהן פועל **נפגעות**. שם תואר

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, 11281

17. א. פְּעִיל – שורש ומשקל
משקל קטיל
פְּעִילָן – בסיס וצורת סופי
הצורת הסופי □ן
משמעותו – בעל מקצוע או תפקיד
- ב. כְּנוּת, שְׂכֵנוּת, אֲמָנוּת
- ג. II. הכינוס ה(מפלגתי) הקרוב ייערך בחודש מרץ.
משמעות הצורת הסופי: שם תואר
- ד. (1)+(2) פירוש I: מי שעוסקת בכיבוי שריפות, לוחמת אש; סוג הצורת: צורת נטייה.
פירוש II: כלי רכב כבד הנושא ציוד לכיבוי אש, מכונת כיבוי; סוג הצורת: צורת גזירה.